

Fundamentalbestemmelser
i Fd. af 3die December 1819 m. m.

De ved administrativ Praksis flete
Forandringer.

2) Naar en Hovedgaard udstykkes, bør deraf stedsse blive en Hovedparcel tilbage med et Tilliggende af i det mindste 60 Td. Ld. boniteret Jord til Takst 24 for hver Rytterhest, som af Gaarden skal udredes.

2) Skønt den Hovedgaardene paavilende Forpligtelse til at udrede Rytterheste er bortfalden ved Lov af 16de Marts 1851, er Bestemmelsen i Fd. af 3dje December 1819 § 2 ikke anset for bortfalden, men i Cirkulæret af 26de Marts 1861 angives dog, at Udstykning af en Hovedgaard i Reglen vil kunne pantes approberet, naar der bliver en Hovedparcel paa i det mindste 60 Td. Ld. boniteret Jord tilbage, selv om der tidligere har været udredet flere end en Rytterhest af Gaarden. Man har før Grundloven meddelt og meddeler endnu Bevilling til Udstykning af Hovedgaarde under 60 Td. Ld. boniteret Jord, og nogen absolut Grænse for, hvor langt man i saa Henseende gaar ned, kan næppe angives.

Hovedgaardene ere dels Sædegaarde, dels Avls- og Ladegaarde.

Til begge Klasser har der i tidligere Tid hørt Bøndergods, hvis Brugere kunde benyttes til Hovedgaardens Drift, og Sædegaarden var en Avls- eller Ladegaard, som før 1660 har været en adelig Families Sæde eller senere ved særlig kongelig Bevilling er optagen i Sædegaardenes Klasse. Om Hovedgaarden tidligere har haft privilegeret eller uprivilegeret Hartkorn afhænger i Reglen af, om den har haft komplet Gods, men denne Forskel med Hensyn til Hartkornet er nu bortfalden ved Lov af 20de Juni 1850.

I Matrikullen af 1690 ere de da bestaaende Hovedgaarde betegnede ved „Hofuitgaard“.

3 og 4) Enhver Parcel, som afhændes, skal enten forenes med anden belejlig liggende Ejendomsjord, eller henlægges til et jordløst Hus eller bebygges inden 2 Aar; dog maa ingen Parcel afhændes til Bebyggelse, med mindre den har et Tilliggende af i det mindste 1½ Td. Ld. boniteret Jord til Takst 24.

3 og 4) Saavel Rentekammeret som Indenrigsministeriet have i Henhold til den i Fd. af 1819 § 17 givne Bemyndigelse til at gøre Undtagelser tilladt, at Parceller bebyggedes, uagtet deres Tilliggende ikke udgjorde 1½ Td. Ld. til Takst 24; Overholdelsen af denne Bestemmelse er for længst opgiven i Praksis, jfr. Cirkul. af 26de Marts 1861 Nr. 6. Man er ogsaa i Praksis for længst kommen bort fra Fordringen om, at den Ejendom, hvormed en afhændet Parcel agtes forenet, enten skal grænse til den eller være et bekvemt liggende jordløst Hus.